

har gjort opmærksom paa, at vi i vor Danmarkshistorie have været vante til at prise Frederik IV, fordi han oprettede 240 Almueskoler paa Rytterdistrikterne. Efter dette Lovforslag skal der oprettes omtrent 360 ny Skoler, og derved synes der mig at være naaet et betydeligt Fremskridt for Folkeundervisningen. Noget saadant sker selvfølgelig ikke, uden at man ofrer Penge, og Lovforslaget stiller da ogsaa betydeligt Krav i denne Henseende til Statskassen. Det skal jeg senere komme til at nævne, men jeg vil dog allerede her gøre opmærksom paa, at hvis man vilde endnu videre frem, maatte man ogsaa ofre et betydeligt større Beløb. Maar det derfor er blevet sagt, at der blev krævet mange Penge, men at man ikke fik noget til Gavn for Folkestoleundervisningen, er det ikke ganske rigtigt. Man faar disse Skoler, og man faar adskilligt mere, som jeg senere skal pege ganske kort paa. Vil man have meget mere, maatte man ogsaa ofre betydeligt mere. Jeg var i Sommer til Stede ved et Skolemøde, paa hvilket det blev udtalt, at det, vi skulde naa til, var at faa en Forsættelses-skole mindst i hver Kommune. Nu kan man jo have forskellige Meninger om Forsættelses-skoler, i øvrigt — det skal jeg ikke komme ind paa — men hvis man vilde naa til at faa en Forsættelses-skole i hver Kommune, maa man være klar over, at en saadan Skole ikke bygges under 6,000 Kr., og det er endda en forholdsvis lille Sum for en hel Skole. Da vi nu have 1,070 Kommuner, saa vidt jeg ved, vilde der altsaa straks kræves over 6 Millioner alene til Bygningsudgifter. Endda skulde saadanne Skoler monteres med Bøger og Læremateriel, hvortil der vel sagtens vilde gaa et Par Millioner. Endelig vilde der til Lønninger for Lærere ved saadanne Skoler kræves et Beløb af almindst 2 Millioner Kr. aarlig. Ja, hvis man stiller saadanne Fordringer til en Skolelov, maa man ogsaa være beredt paa at betale de Penge, der følge med. Hvis derfor Folk ville naa gennem en Skolelov at faa saa store Ting gennemførte straks som dem, der bleve forlangte paa det nævnte Skolemøde, maa man ogsaa være klar over, at man straks maatte ofre mindst 8 Millioner og siden et Par Millioner aarlig. For de Penge, der kræves i Lovforslaget, og som udgøre ca. 1½ Millioner Kr. mere, end Staten hidtil har ydet, kan der ikke naas saa store Ting, men man naar blandt andet at faa Børneantallet sat ned, saa at man ikke længere som hidtil uden videre kan henvise 100 Børn til Undervisning af en Lærer, og man faar, som sagt, oprettet et ikke ringe Antal ny Skoler.

Men det er selvfølgelig ikke de eneste Fremskridt, der naas paa dette Affnit. § 8 giver Kommunerne Anvisning paa forskellige Maader, hvorpaa Børneantallet i Skolen kan nedbringes. Der er nemlig ikke mindre end 6 forskellige Maader, hvorpaa dette kan ske, og i Spidsen for disse Maader er nævnt Oprettelsen af Forskoler. Jeg skal ikke her nærmere omtale disse forskellige Maader, fordi allerede Medlemmer jo kunne se og selvfølgelig have set — det er jo ikke noget nyt Lovforslag — hvorledes det er foreslaaet i den nævnte Paragraf. Dernæst er der i § 9 givet Tillæbelse til, at Forskolerne kunne anbringes i lejede Lokaler, naar Forholdene maatte tale for det. Endelig er der i § 10 med Hensyn til selve Undervisningen bestemt, at Bærebogsundervisningen gaar ud fra yngste Klasse, eller fra de forberedende Klasser. Der skal Undervisningen hvile paa fortællende Grundlag; i Bibelhistorie, Historie og Geografi skal Undervisningen finde Sted ved Genfortælling. Jeg tror, at der pædagogisk er vundet adskilligt derved, som man bør sætte Pris paa. Og endelig i de øvrige Klasser er der lagt særlig Vægt paa Undervisningen i Dansk. Jeg har i Fjor adskillige Gange haft Lejlighed til at fremhæve, hvor vigtigt det er, at vi fik Undervisningen i Folkestolen til for Fremtiden at dreje sig om vort Modersmaal; der er i mange af vore Skoler lagt alt for lille Vægt derpaa. Nu anviser Lovforslaget Dansk Bladsen som Hovedfaget i vore Folkestoler for Fremtiden, idet det yderligere slaas fast, at der i Folkestolens øvrige Klasser, det vil sige de øverste Klasser, skal undervises mindst 287 Timer om Aaret i dette vigtige Fag. Jeg tror, at det ikke alene vil have stor Betydning i selve Skolen, men faa meget større Betydning for Livet i det hele taget her i Landet, og ikke mindst, tror jeg, for Kommunerne Liv, at Befolkningen faar fortrinlig Dvælselse i at benytte deres Modersmaal baade mundtligt og skriftligt. Endelig er der optaget en Bestemmelse i disse Paragraffer om, at ogsaa flere end de her nævnte Fag kunne optages paa Undervisningsplanen. For Købstadkommunerne Bedkommende kan der saaledes nævnes som Fag, der yderligere kunne optages i Undervisningen: Naturkundskab, Sløjd og Tegning — det er jo et Fag, som ikke har ringe Betydning for Haandværkerne navnlig — samt endvidere Gymnastik for Pigerne og kvindelig Husgerning. Alt det kan optages paa Undervisningsplanen, bringes ind i Skolen og bruges som Undervisningsfag i samtlige Købstadskoler. Det staar frit i Skolekommis-sionens og Kommunalbestyrelsens Haand: